Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 270. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ГРУДНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 8, 1977 No. 270. VOL. LXXXIV.

Андрій Джула очолив Конвенційний Комітет УНС в Піттсбурґу

Піттсбурґ. — В неділю, 27-го листопада, тут відбулися наради Відділів УНСоюзу Округи Західньої Пеннсильвенії, під час яких створено Конвенційний комітет, який займатиметься підготовою 29-ої Конвенції УНСоюзу, що відбудеться в цій столиці сталеварної індустрії в тижні, починаючи від понеділка, 33-го травня, 1978-го року.

Головний радний Андрій Джула

В нарадах взяв участь головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір та представники Відділів 53, 56, 96, 113, 120, 161 і 264.

На голову Конвенційного комітету обрано головного радного і секретаря 161-гоВідділу Андрія Джулу, який рівнож очолює місцевий Окружний Комітет. Крім цього, до Комітету ввійшли: Дмитро Головатий, секретар, Карло Сачко, касир (обидва з 53-го Відділу), і як заступники голови П. Когут (56-ий Відділ з Вілінгу, Вірджінія), Н. Драпала (96-ий Відділ з Піттсбургу), С. Гованчук (113-ий Відділ з Деррі, Па.) і Б. Гринчишин (264-ий Відділ з Карнеґі, Па.).

Комітет підготовляє матеріял до Конвенційної книги, який включатиме інформації про Піттсбурґ. Крім цього, Комітет плянує концерт на неділю, 21-го травня, який відбудеться в готелі Ґілтон, де й проходитимуть конвенційні наради. Бенкет відбудеться в четвер увечері, 25-го травня, і ним займатиметься Бенкетовий комітет.

Вибір делегатів і їх заступників відбудеться на протязі 60-ох днів після офіційного проголошення Конвенції в органах УНСоюзу 2-го січня 1978-го року, згідно із статутом. Відділи, які нараховують між 75 до 149 членів мають право на одного делегата; Відділи із членством від 150 до 299 — на двох делегатів; від 300 до 999 — на чотирьох; а ці, які мають 1,000 або більше членів — на п'ятьох. Які-небудь два Відділи, спільне число членів яких начисляє 75 або більше можуть вибрати одного делегата і одного заступника. Листа всіх обраних делегатів буде поміщена в ,,Свободі'' після їхнього зголошення і перевірки кваліфікацій, згідно із статутом УНСоюзу.

Філядельфійська Округа УНС зближається до виконання цьогорічної квоти

Філядельфія, Па. (сг). — В п'ятницю, 2 грудня ц. р., тут в залі власного дому відбулися наради секретарів та інших урядовців Відділів Філядельфійської Округи з метою, щоб „п'ять перед дванадцятою'' перевести аналізу того, що за одинадцять місяців вже зроблено для виконання організаційних зобов'язань та що ще залишається до виконання в останніх тижнях цього передконвенційного року.

Наради відкрив і ними проводив голова Округи Петро Тарнавський, а обов'язки протоколянта сповняв Іван Данківський — касир Округи. Відкриваючи нараду, в якій взяло участь понад двадцять союзових діячів, Петро Тарнавський привітав присутніх, а також членів Головного Уряду УНСоюзу: головного організатора Степана Гавриша, головного контролера д-ра Івана Скальчука і головного радного Івана Одежинського, а відтак коротко поінформував про завдання скликаних нарад. Д-р Іван Скальчук представив організаційний стан Округи, вказавши на успіхи попередніх років, доказом чого служить одинадцять почесних плякет, які Округа одержала за першенство на протязі одної декади. Д-р Іван Скальчук закликав присутніх повторити працю попередніх років та виконати квоту і стати дванадцятий раз першуном в родині усіх союзових Округ. Головний радний Іван Одежинський запевних присутніх, що докладе усіх зусиль, щоб Округа залишилася першуном. Він також запевнив, що в передконвенційному

(Закінчення на ст. 3-ій)

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіло в місяці листопаді 1977 р. 349 аплікацій нових членів, що їх прислали такі скретарі та організатори:

По 4 і більше аплікацій надіслали:

М. Ольшанський (51) — 15, В. Кобіто (121) — 10, Я. Фішер (346) — 10, І. Геврик (445) — 10, Марія Гаравус (127) — 9, Б. Зорич (432) — 9, І. Гуцайлюк (147) — 7, Т. Бутрей (164) — 7, Анна Гарас (47) — 6, М. Кігічак (240) — 6, Квітка Стецюк (25) — 5, В. Сачко (53) — 5, І. Трояновський (87) — 5, Й. Сидор (90) — 5, А. Слюсарчук (174) — 5, Д. Цюк (321) — 5, Р. Припхан (399) — 5, Олександра Дольницька (434) — 5, Марія Сцібело (452) — 5, І. Петрунцьо (78) — 4, Р. Татарський (94) — 4, Г. Корб'як (146) — 4, П. Василишин (162) — 4, Т. Дуда (163) — 4, І. Пригода (200) — 4, М. Крика (237) — 4, Анна Ремік (238) — 4, О. Чабан (242) — 4, Р. Конотопський (304) — 4, Д. Марцінюк (502) — 4.

По 3 аплікації надіслали:

І. Пециляк (6), Р. Чучкевич (88), А. Дорошенко (114), В. Рефт (120), Я. Базюк (175), І. Іваник (234), В. Гавриляк (316), Й. Ярема (372), М. Семків (379), Іванна Мельник (418), Б. Корчинський (421), Софія Куца (440), С. Левицький (442), Д. Пищ (458), М. Гладиш (468).

По 2 аплікації прислали:

М. Хомин (32), Л. Блонарович (34), Ірена Свистун (40), П. Головачук (42), С. Івасєчко (48), М. Савків (57), Н. Драпала (96), А. Іванюк (106), І. Ярчак (113), І. Драбик (124), Я. Леськів (133), Л. Гардіняк (206), Б. Одежинський (216), Т. Кубарич (217), О. Барилка (268), Олена Сенедяк (274), Б. Ясінський (287), Теодора Демчук (318), В. Цюпа (325), Стефанія Боганик (334), Т. Фінів (350), С. Гасяк (355), І. Фур (358), Ева Ган (369), Я. Карп'як (385), Емілія Смаль (412), Текля Мороз (465), М. Андрухів (471), Віра Баніт (473), П. Кірик (475), М. Денисюк (487).!

По одній аплікації надіслали 64 секретарі і організатори. Разом Головна Канцелярія УНСоюзу одержала в листопаді ц. р. 349 аплікацій нових членів.

Д-Р О. СОКОЛЬСЬКИЙ ПЕРЕД КОМІСІЄЮ ЄДНОСТИ КАНАДИ ОБСТОЮВАВ ПРАВА ЕТНО-КУЛЬТУРНИХ МЕНШИН

Торонто, (КУК). — ,,Сучасна квебекська криза — це наслідки помилок англо-канадської більшости, яка на протязі канадської історії не дала повного визнання і забезпечення та привілеїв свого меншого партнера з двох націй Канади, а саме — франко-канадської меншини. Навчені прикладом з минувшини, ми сьогодні вже не можемо собі позволити зробити подібну похибку у відношенні до ,,третього складового елементу'' нашої держави, бо цей третій елемент вже сьогодні являє майже третину всього нашого поселення'' — говорив д-р Остап Сокольський, голова торонтонського Відділу Комітету Українців Канади, виступаючи перед Комісією Єдности Канади, яка саме відбувала свої переслухання в Торонті в днях 28 і 29 листопада 1977 р.

Комісія Єдности під головуванням спів-предсідників бувшого прем'єра Онтаріо Джона Робартса і бувшого предсідника канадського анти-Інфліційного Борду Жін-Люк Пепін-а, через переповнення програми дня не дала можности представникам Провінційної Ради КУК і Управи Оттавського Відділу КУК та багатьом іншим групам представити особисто їхні петиції, але прийняла ці петиції до пізнішого розгляду комісією. У вечірні години переслухання Комісія приймала індивідуальні виступи і саме у вечірні години виступав д-р О. Сокольський.

Д-р О. Сокольський поінформував Комісію, що за ініціятивою торонтонського Відділу Комітету Українців Канади, під головуванням мгр Олександра Чумака створено Комітет етно-культурних меншин Канади — ,,третьої сили'' Канади, включно з тубильцями і неграми і

(Закінчення на ст. 4-ій)

Члени Екзекутиви сеньйорів УНС відбули нараду, погоджуються на ,,кондомініюм"

Джерзі Ситі. — Члени Екзекутивного Комітету Асоціяції старших віком членів УНСоюзу відбули наради з головним предсідником Йосипом Лисогором тут в приміщеннях Головної Канцелярії УНС в понеділок, 21-го листопада, та обговорили ряд альтернативних можливостей для фінансування побудови дому для старших віком членів УНСоюзу на Союзівці у світлі відмови федеральних фондів.

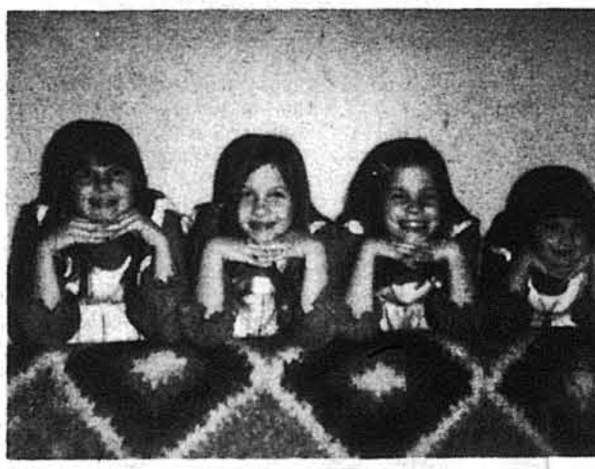
Головний предсідник УНС Й. Лисогір поінформував членів Екзекутиви Асоціяції, що федеральний уряд відмовився від частинного фінансування такого дому в рамках т. зв. Програми ч. 202, з уваги на брак фондів. Федеральні власті запропонували, щоб УНСоюз вніс щераз формальне прохання на побудову 140-мешканевого комплексу, але не вказуючи чи і коли будуть фонди.

З уваги на цю непевність, члени Екзекутиви Асоціяції погодилися на альтернативний проєкт побудови т. зв. кондомініюм з між 80 до 100 мешкань з одною і двома спальнями, кожне в ціні від 26,000 до 45,000 дол. Більший проєкт можна б побудувати, коли було б більше зголошення охочих включитися в цю спільну акцію. Побудова меншого комплексу збільшила б значно ціну поодиноких помешкань з уваги на кошти конструкції каналізаційної і водної системи. На поодинокі мешканеві одиниці можна б одержати позички до 50 відсотків кошту від УНСоюзу чи інших фінансових установ.

В нарадах, крім Й. Лисогора, взяли участь: д-р Володимир Савчак, голова Асоціяції, д-р Олена Гірняк і Маріон Бурбелла, секретарки, архітект Іван Заяць та Еміль Смішкевич.

Зацікавлені в проєкті особи можуть звертатись у всіх справах, пов'язаних з проєктом, на адресу Асоціяції: 98 Second Ave., New York, N. Y. 10003. Якщо буде досить зголошень, Екзекутива Асоціяції приступить до основного плянування будови комплексу.

ПЕРШІ ЧЛЕНИ НОВОЇ КЛЯСИ УНСОЮЗУ ТР-65

Перші власники забезпеченевих грамот УНСоюзу ТР-65. На фото [зліва]: Ліда, Галя, Надія і Ксеня Гевки.

Д-р Петро і пані Орися Гевки відомі суспільно-громадські діячі з Норіставн біля Філядельфії є першими родичами, які зрозуміли вагу забезпечення нової кляси УНСоюзу для дітей ТР-65 і придбали це забезпечення для своїх чотирьох донечок-пластунок: Ліди-Христини, Галі-Іванни, Надії-Теодори і Ксені-Марти. Всі чотири належать до Пласту в Філядельфії.

Слід згадати, що чотири вродливі пластунки були атракцією під час літнього сезону на ,,Союзівці'' в 1976 року, виступаючи як квартет на ,,вечері талантів'', або під час традиційних ,,Гуцульських вечорів''. Вони виступали там також зі своєю матінкою пані Орисею Гевка, і тетою панною Марійкою Штинь, які мали власні концерти на ,,Союзівці''. Виступали вони і на телебаченні у Філядельфії з групою ,,Сопілка''.

Батько дівчаток д-р Петро Гевка є пластуном та належить до,,Чоти Крилатих'',а мати пані Орися це бувша пластунка, а тепер дуже активна в Управі Філядельфійського Комітету оборони Валентина Мороза. Від довших років вона є солісткою оркестри ,,Союзівка'', а тепер є технічним керівником власної оркестри ,,Зелене Жито''.

СОВЄТСЬКИЙ БЛЬОК ПОРУШУЄ ГЕЛЬСІНКСЬКУ УГОДУ ЩОДО ПРАВ ЛЮДИНИ — ТВЕРДИТЬ ПРЕЗ. КАРТЕР

Вашінґтон. — Президент Картер у свойому піврічному звідомленні до Конґресової Комісії безпеки і співробітництва в Европі недвозначно стверджує, що Совєтський Союз і його східньоевропейські альянти продовжують нарушувати права людини і обмежують свободи своїх громадян, при рівночасному запевненні, що вони виповняють постанови Гельсінкської угоди, підписаної в 1975 році. До звідомлення президент Картер долучив також декілька прикладів такого порушення, включно з прізвищами деяких совєтських дисидентів, які перебувають сьогодні в ув'язненні. Конґресова Комісія, яка складається з 6-ох конґресменів, 6-ох сенаторів і трьох назначених Президентом членів, була покликана для нагляду за виконанням Гельсінкської угоди. Конґресмен Данте Б. Фасцел, демократ з Фльориди, є головою цієї Комісії. У звіті Президента говориться, що заяви комуністичних держав ніяк не можна погодити з існуючою дійсністю, наприклад, засуди осіб, які домагаються виконання Гельсінкської угоди. Декілька осіб, які були згадані в попередньому звідомленні Президента, як, наприклад, Анатолій Щаранський, Юрій Орлов, Александер Ґінзбурґ, й досі перебувають в ув'язненні, — заявляє президент Картер. „Є познаки, — каже президент Картер, — що Щаранський й інші будуть поставлені під суд, помимо того, що справжні обвинувачення супроти них залишаються невідомі". Речники Адміністрації заявляли минулого місяця, що президент Картер і державний секретар Венс перестерігали Совєтський Союз, що такими судами СССР може довести до погіршення американсько-совєтських відносин. Президент стверджував тоді, що Щаранський немає жадного відношення до праці американської Центральної Розвідчої Агенції. У звідомленні президента Картера говориться також, що два українці з київської групи нагляду за Гельсінкською угодою, „створеної Орловим", — як пишеться в оригіналі, — були засуджені на 7 і 10 років концтаборів. Також чехо-словацькі чинники намагаються закрити уста дисидентам і всім тим особам, які підписали документ, званий „Хартією 77", який домагається пошанування людських прав в Чехо—словаччині. В документі Президента ЗСА згадується також про використовування психіятрії для політичних цілей, намагання східніх німців вирватись з-під комуністичного режиму і релігійне переслідування в більшості комуністичних державах, як також інші випадки порушення Гельсінкського договору.

Комітет ОН відкинув пропозицію створити пост вискового комісара для оборони прав людини

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — Коаліція з комуністичних, арабських, африканських і деяких південно-американських держав не прийняла пропозиції групи західніх держав, які пропонували створення при Організації Об'єднаних Націй посту високого комісара для охорони людських прав в усьому світі і, після гарячих дебат на Генеральній Асамблеї ОН, голосувала проти такої пропозиції. Згаданий бльок держав дістав в голосуванні 62 голоси проти 49-ох, які голосували за створення такого посту. 27 держав здержалось від голосування. Тим самим справу створення посту високого комісара відкладено на неозначений час і передано знову до Комітету для соціяльних і гуманітарних справ Генеральної Асамблеї.

Згідно з оцінкою дипломатів, голосування на Генеральній Асамблеї в понеділок 5-го грудня ц. р. означає, що справи людських прав в Об'єднаних Націях відложені бодай на один рік, поки не збереться чергова Генеральна Асамблея. В дипломатичних колах також оцінюють, що голосування над цією справою є певного роду ударом для політики З'єднаних Стейтів Америки на форумі ОН, бо Білий Дім вже від довшого часу працював в напрямі створення високого комісара, який мав би загальний нагляд над справами порушення прав людини в багатьох країнах світу. Деякі дипломати вважають, що вислід голосування є великим успіхом для Совєтського Союзу, який був від самого початку опонентом до створення такого посту. Андру Янг, амбасадор З'єднаних Стейтів Америки до ОН, ствердив після голосування, що держави, які голосували проти створення посту високого комісара, без огляду на те чи вони ліві чи праві, були непевні за людські права у своїх державах.Янг однак передбачає, що Об'єднані Нації таки матимуть високого комісара для людських прав, бо розмови у цій справі продовжуватимуться. Однак, інші дипломати менш оптимістично наставлені. Совєтський бльок і держави т. зв. третього світу вважають, що створення посту високого комісара для людських прав є намагання західніх держав вмішуватись у їхні внутрішні справи і рівночасно закидом, що якраз в них порушуються права людини. Тому вони і в майбутньому голосуватимуть проти створення такого посту.

Совєтські дипломати не респектують закону

Ню Йорк, Н. Й. — Місія Української ССР при Об'єднаних Націях є одним із закордонних представництв в Ню Йорку, які постійно не платять кари за порушення правил щодо паркування авт, повідомляє журнал ,,Ню Йорк'' з 12-го грудня ц. р.

За одне з авт, що має реєстраційну плитку з числом 4 — ДР —19, ця місія від березня до жовтня ц. р. має 415 незаплачених кар.

У списку за країнами, журнал ,,Ню Йорк'' винайшов, що Совєтська місія має 4,811 незаплачених кар за всі свої авта і в цьому відношенні займає цілком не почесне перше місце між усіми закордонними представництвами. Югославська місія є на дев'ятому місці з 2,308 незаплаченими карами, а Болгарська є на десятому місці з 2.223 незаплаченими карами.

Мавши на увагу, що пересічна сума кари за незаконно запарковане авто виносить в Ню Йорку 25 долярів, то підсовєтська Українська місія задовжена містові 8,575 дол. лише за одне авто, а союзна совєтська місія задовжена містові на загальну суму 120.275 дол. за всі авта. Югославія винна 57,700 дол., а Болгарія 55,575 дол.

ЗВЕРНЕННЯ ПРОВОДУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

ДО ЧЛЕНСТВА УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО РУХУ

Подруги і Друзі!

З волі Всевишнього, дня 4 листопада 1977 р. відійшов у вічність, третій з черги Голова Проводу Українських Націоналістів, сл. п. Олег Штуль-Жданович.

Його передчасна смерть наступила в періоді надзвичайних подій та нових завдань ОУН в Україні, в періоді виявів солідарної постави української спільноти вільного світу з державно-визвольними процесами на Рідних Землях.

Україна завжди стояла в центрі уваги всіх нас. Сл. п. Олег Штуль-Жданович заявив:

,,Не абстрактна, не ота вимріяна, а Україна жива, скривавлена, поневолена, але горда й бойова..."

Хоч як боляче переживаємо ми ту велику втрату сл. п. Голови ПУН, Провід Українських Націоналістів — закликає членство Українського Націоналістичного Руху стояти твердо на основних позиціях ОУН, які з'ясовують що:

— Еволюція системи СРСР не є можлива, бо вона має первородні гріхи російського імперіялізму і неприродність системи, яка просто не дозволяє на жадні реформи. Ця система мусить бути знищена.

— Історія доказує, що визволення України є тісно пов'язане з визволенням всіх поневолених народів московсько-большевицьким імперіялізмом.

— З гасла ,,Свобода народам, гідність людині", яке виправдало себе, витягаємо новий висновок —

,,Україна — спільне добро всіх її громадян".

Як у минулому, так і на майбутнє, власними силами, власною працею, палким серцем, великими зусиллями та напругою патріотизму й ідеалізму, ми поставили й збережемо ОУН в першій лінії визвольної боротьби. Сьогодні ми присутні на Рідних Землях і стоїмо в обличчі історичної шанси — посилити нашу боротьбу за державну незалежність України.

Під проводом нового Голови ПУН, д-ра Дениса Квітковського, — сьогодні, як ніколи — стоїмо перед великою відповідальністю: сповнити заповіти Голів ПУН, а своєю активністю на всіх ділянках і затяжною боротьбою оправдати той факт, що ми лишилися між живими, коли стільки загинуло наших Друзів.

СЛАВА УКРАЇНІ!

Листопад 1977 р. **Провід Українських Націоналістів**

ЗНУЩАННЯ НАД ПОЛІТВ'ЯЗНЯМИ В СССР НЕ ПРИПИНЯЮТЬСЯ

Ню Йорк.(Пресова Служба ЗП УГВР). — У новому самвидавному документі ,,Хроніка Архіпеляґу ҐУЛАГ, зона 36'' розповідається про нестерпні умови, в яких приходиться жити українським та іншим політв'язням в СССР. Подаємо текст цього документу.

,,2 травня 1977 року майор Федоров в грубий спосіб погрожував Світличному репресіями за буцім то погану працю (насправді Світличний виконував усю роботу в пральні, яку йому доручили, а теж працював і в неробочий час, 2 травня, себто у вихідний день). 4 травня — повторення ситуації: Федоров-Світличний, те саме й 5 травня.

2 травня востаннє випав сніг. 7 травня начальник загону Долматов викликав Світличного на донесення Федорова, погрожував за ,,кепську роботу''. 5 травня покарано Сапеляка (не привітався з Федоровим). 7 травня — покарані Монастирський і Попадиченко за відмову з'явитися на виклик до офіцера (Монастирського часто викликують без жадної причини, сподіваючись, що він не з'явиться на виклик і тим самим дасть приключку для покарання). 2, 6, 13, 16, 20, 23, 27 і 30 травня — на вечерю гнила риба. 8 травня політв'язні спрямували заяву до Генерального прокурора СРСР, у якій навели конкретні факти про катастрофічний стан медичної допомоги в таборі та погані умови побуту; кожний з в'язнів наприкінці заяви вимагав, щоб дозволили відвідати табір представники Міжнародного Червоного Хреста. (Заяву підписали: Саркісян, М'ятик, Плумпа, Кавалюнас, Монастирський, Мухаметшин, Зальмансон, Димшиц, Глузман, Світличний, Калинець, Марченко, Сапеляк, Гриньків, Демидів, Басараб, Процень, Гірчак і Сергієнко). 11 травня Марченкові показали акти, складені на нього за невиконання норм. 10 травня Глузман отримав відповідь від Пермського управління зв'язку

(Закінчення на ст. 4-ій)

Присутність Куби в Африці є ,,новою формою колоніялізму" — каже Янґ

Вашінґтон. — Виступаючи в інтерв'ю на телевізії, амбасадор ЗСА до Організації Об'єднаних Націй Андру Янґ назвав присутність кубинських військових частин в Африці „новою формою колоніялізму", який спричинює знищення і хаос в Африці.

,,Африканські лідери дуже затривожені таким станом, — заявив Янґ, — і ми також". Як відомо, раніше, виступаючи в ОН, Янґ обстоював думку, що кубинська присутність в Анґолі причинюється до стабільности у тій країні, защо його сильно критикували деякі політичні діячі і преса. Переоцінюючи своє раніше становище, Янґ заявив, що він не протестував проти кубинських військових частин в Анґолі тоді, як інтервенцією займався там уряд Південної Африки. „Сьогодні турбує мене, — заявив Янґ в інтерв'ю, — що кубинці продовжують вдержувати в Африці свої військові частини, які взагалі не спричинюються до поступу і корисного розвитку у тих країнах. Все, що ми бачимо, це знищення, нові війни, нові жертви". Повторюючи раніше сказане про „нову форму колоніялізму в Африці", Янґ додав, що кубинці піддержують в Африці тільки тоталітарні режими, головним завданням яких є знищити нову африканську інтелектуальну еліту. „Це не є жадний вклад у розвиток Африки", — з обуренням заявив амбасадор Янґ.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Використаймо нагоду

Недавно ,,Ню Йорк Таймс" та інші газети повідомили, що пуерто-ріканська організація ,,Аспіра", яка займається освітніми справами цієї етнічної групи, висловила невдоволення, що нюйоркська міська Рада Шкільництва досі не виконала вповні розпорядження суду відносно введення двомовного навчання для біля 60,000 пуерто-ріканських та інших еспаномовних дітей, аж доки вони не опанують англійської мови. Розпорядження щодо двомовного навчання в нюйоркських публічних школах було видане судом ще в 1974-му році, але ,,Аспіра" твердить, що в багатьох школах ці програми ще не функціонують задовільно.

Натомість Рада Шкільництва вказує на факт, що більше ніж половина публічних шкіл Ню Йорку вже має такі програми двомовного навчання і що коло 80 відсотків із дітей, які уповноважені користати з цього навчання, вже охоплені цими двомовними програмами.

Не входячи в питання, хто має рацію в тій суперечці тобто ,,Аспіра", чи Рада Шкільництва, треба зазначити, що справа двомовного навчання в публічних школах не обмежена тільки до Ню Йорку та до еспаномовних дітей. Вона відноситься до всіх інших етнічних груп ЗСА, включно з українською, бо вліті 1975-го року Федеральна Комісія Громадянських Прав винесла резолюцію, щоб в тих школах ЗСА,в яких є велика кількість дітей, матірньою мовою яких не є англійська мова, виклади предметів для тих дітей проходили їхньою рідною мовою, аж поки вони цілком задовільно не володітимуть англійською. Комісія Громадянських Прав тоді заявила, що пропозиція має на меті запевнити, щоб ці діти не осталися позаду англомовних товаришів через незнання мови. Речник Комісії також сказав, що це ,,тільки міт", що ЗСА є ,,перетоплюючим казаном" і додав: ,,Ми не хочемо перетоплювати всіх у нецікаву, однорідну масу".

Резолюція Федеральної Комісії Громадянських Прав і рішення нюйоркського суду щодо двомовности в публічних школах цілком правильні. Вони важливі тим, що з них можуть скористати не тільки діти новоприбулих пуерто-ріканців, греків, італійців тощо, але також українські діти, народжені в Америці, які не знають задовільно англійської мови, коли йдуть до публічних садочків чи першої кляси. Навчання предметів українською мовою запевнило б, що наші діти вивчали б рахунки та інші предмети тим самим темпом, що їхні англомовні друзі, а в той самий час вивчали б англійську мову. Самозрозуміло, що навчання українською мовою різних предметів може відбуватися тільки в тих школах, в яких є велика кількість українських дітей.

Становище Федеральної Комісії Громадянських Прав може принести всім етнічним групам, включно з українською, також додаткові користі, бо заяви Комісії є ще одним доказом, що урядові чинники тепер погоджуються із вже давнім твердженням речників етнічних груп, що Америка не є і не повинна бути ,,перетоплюючим казаном" і що уряд повинен заохочувати своїх громадян зберігати рідну мову, культуру, звичаї тощо, бо це тільки збагатить загальне американське життя. Таке теперішнє наставлення урядових чинників ми можемо і повинні використати не тільки для навчання предметів українською мовою в публічних садочках і перших клясах, але також у наших стараннях ввести в навчальні програми початкових і середніх шкіл такі предмети, як українська мова, література, культура, історія України тощо. Введення українознавчих предметів у навчальні програми публічних шкіл в округах з більшими скупченнями українців дуже допомогло б у збереженні нашої національної ідентичности в Америці.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ

БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Роман Рахманний

КІНЕЦЬ УКРАЇНСЬКОМУ МАЛАХІЯНСТВУ

Арбітрарне проголошення ,,четвертої" конституції Совєтського Союзу являє собою ще один доказ абсолютного самовладдя правлячої меншости над підкореною більшістю тієї багатонаціональної великодержави. Як за царів-самодержців і за Сталінової диктатури, так і сьогодні кремлівський естаблішмент може робити і робить те, що йому завгодно і як йому вигідно.

Хто мав якісь надії на реформування тієї ніби-соціялістичної та ніби-загальнонародної ,,спілки рівноправних республік", той врешті мусить вирватися з полону власних ілюзій.

Як воно не дивно і як не жалко, але ілюзіоністів між українцями завжди багато: і в Україні, і на засланні, і на еміґрації та в країнах постійного поселення.

Забутий досвід

Вільнодумці (що їх у нас неправильно звуть ,,дисидентами") протягом минулих 15 років пробували обороняти свої громадянські права та національно-культурну особистість свого народу саме з позицій законности. А це значить у рамках совєтської конституції. Сталінської конституції. За вільнодумцями бездумно почимчикували деякі еміграційні автори — журналісти й науковці. При кожній нагоді вони застерігалися, що ті вільнодумці, мовляв, прагнуть лише здійснення постанов конституції та не мають ніяких революційних намірів.

І ті, і ті забули, що ,,стару", тобто сталінську, конституцію проголошено після того, як кремлівський естаблішмент знищив (арештами, засланнями, розстрілами і голодом) насамперед патріотичне населення України, а згодом чистками розгромив т. зв. ленінську партію в ім'я свого самовладдя. Конституція з 1937 року мала за завдання засліпити закордонних критиків, а водночас узаконити кремлівське беззаконня.

Та поки це сталося, у переслідуваній Україні не бракувало ілюзіоністів. Їх чудово символізує персонаж із драми Миколи Куліша п. н. ,,Народний Малахій" (1927). Знаючи, що Українська РСР (та весь Совєтський Союз) не діє по лінії народних потреб, Малахій вибирається до Києва ,,реформувати" державну систему. Як сьогоднішні ілюзіоністи він вірить у благородного духа ,,революції". Він каже: ,,...Ой, як ми не втямимо, навіть ще не бачимо, — яких то прав, яких то прав надавала революція людині! Істинно потрібні оновлені очі, щоб бачити їх!"

Ані жінка, ані дочка, ані Кум, ані сусіди-приятелі, а навіть начальник міліції не зуміли переконати Малахія в тому, що його свята ,,революція" це не індійська корова, від якої можна мати принаймні молоко. Малахій згірдливо говорить про них: ,,...право на велику подорож дала мені революція".

І чого в ній нема!

Тим часом, як знаємо, большевицька революція відобрала громадянам усіх республік право на вільне подорожування. І про сталінську ,,стару", і про теперішню ,,нову" конституцію можна сказати те, що говорять совєтські громадяни про свою крамницю:

І чого в ній нема?... І права на вільне, безперешкодне подорожування нема... І права на одруження з громадянами інших держав нема... І права на об'єднання розлучених родин нема... І законної можливости ,,на вільний вихід" будь-якої республіки з тієї примусової спілки ніби-вільних народів нема!... А втім, нема і права на безкарне обговорення тих потреб: Льва Лук'яненка засудили були на кару смерти, а його друзів на довголітнє ув'язнення за спробу такої дискусії на цю конституційну тему!

Це врешті зрозуміли такі вільнодумці, як В. Чорновіл, Г. Снєгірьов та деякі інші в'язні у системі Архіпелагу Ґулаґ і публічно виреклися совєтського громадянства, бо це на ділі — рабство.

Ми зробили б кривду Малахієві Стаканчикові з драми ,,Народний Малахій" якщо б не згадали, що і в нього були проблиски здорового розсудку. У столичній комендантурі він бюрократам Української РСР сказав просто в вічі:

,,Назвавши малоросійський борщ українським та переклавши укрмовою конституцію, ви думаєте, справді оновилися?... Перекладачі ви... Де ж власне творіння, згідне з оригіналом матері нашої революції?..."

Коли читаєш промови керівників київського естаблішменту, статті совєтоукраїнських журналістів і дописи таких членів Верховної Ради УРСР, як Яків Колотуха, то хоч-не-хоч згадаєш Стаканчикові слова з моменту його протверезіння: — Дійсно, а де ж власне київське творіння?... Де власна конституція і власна держава, яку визнавали б інші держави та яка ґарантувала б своїм громадянам усе те, чого не ґарантує всесоюзна тюрма народів?...

Але не всі в нас Колотухи!

Сьогодні вже думають в Україні не лише вільнодумці, але й пересічні громадяни, заново читаючи зокрема 50-у і 80-ту статті ,,нової" конституції СССР. Вони сьогодні знають, що їхня ,,республіка" незабаром також матиме ,,нову" конституцію, а партійно-республіканські ,,перекладачі" знову назвуть той ,,малоросійський борщ українським", не зміняючи його всесоюзного російського змісту. Щодо цього ілюзій у них уже немає.

Еміґратські ілюзіоністи у країнах поселення українців також повинні призадуматися над пересторогою Малахія Стаканчика, що символізує все українське суспільство кінця 1920-их і початку 1930-их років. Іван Багряний — жив у тому суспільстві, не мав ілюзій і перетерпів ув'язнення; опісля на еміґрації говорив і писав про це ще ясніше: ,,...ідеться не про будь-який політичний переворот, а про кардинальне розсадження СССР, як клубка нерозв'язаних соціяльних і національних проблем..."

Щодо цього Кремль не має жадних ілюзій.

Четверта конституція СССР, що ввійшла в силу в жовтні 1977 року, має на меті заглушити закордонних критиків, узаконнити систему нового самовладдя і запобігти можливості такого вибуху в нутрі імперії.

Ось чому й українському малахіянству на еміґрації, з його надіями на перетворення чи ,,оновлення" СССР шляхом розсудливих реформ, врешті мусить прийти кінець.

Василь Федорончук

ПОТРЕБИ І МОЖЛИВОСТІ КОНСОЛІДАЦІЇ

II

Національні революції — рішальний засіб повалення імперії

Український народ відновить свою суверенну і соборну державу внаслідок розкладу російсько-совєтської імперії, котра валитиметься під тиском революційних процесів, які назріватимуть в країнах Східньої Европи і на територіях СССР, а не внаслідок ілюзорної ,,лібералізації" режиму. Нереальними є тези деяких російських опозиціонерів і дисидентів, висловлені між іншим у відомій програмі так зв. Демократичного Руху, про еволюційні й мирні засоби боротьби з режимом і його ліквідації. Совєтська система й імперія можуть бути повалені тільки революційними засобами. Революція буде неминучою реакцією на нестерпну ситуацію національних утисків соціяльного й економічного визиску, і поліційно-партійного терору, яких зазнають поневолені Москвою народи. В аналогічних історичних ситуаціях революція була завжди їх природним виходом.

Національні революції в Україні та серед інших неросійських народів СССР були б полегшені революцією в центрі імперії — Росії і сприятливою міжнародною коньюнктурою. Ізольовані революції на периферії імперії здебільшого рискують бути здушені в зародку окупантом. Між іншим, приклад угорської революції 1956 року показав що якщо революція є відокремленим периферійним фактом і не має зовнішньої мілітарної підтримки, вона кінчається невдачею, бо її легко здушує центральна влада. Історія вчить, що революції звичайно вибухають на периферії імперії тоді, коли падає влада в центрі імперії. Так сталося було в 1917 році і в царській імперії, коли з вибухом революції в Росії спалахнули були національні революції на територіях неросійських народів і Україна та деякі інші неросійські народи здобули були, хоч і на короткий час, державну незалежність.

Революції, що вибухнуть на терені СССР і в країнах Східньої Европи, будуть національними і соціяльними революціями: за державне усамостійнення поневолених народів і за усунення невільницького тоталітарного совєтсько-комуністичного режиму.

В моменті падіння російсько-совєтської імперії відбудеться відновлення суверенної, соборної і демократичної української держави — Української Народної Республіки, в значенні її юридично-політичної суверенности, а питання соціяльно-економічного ладу і пізнішого конституційно-державного устрою самостійної української держави український народ вирішить через свої законодатні органи, які обере шляхом вільних виборів.

З відновленням державної суверенности України одночасно буде скасована УССР, створена російсько-большевицьким окупантом, як фікція нібито української держави для обманювання українського народу і зовнішнього світу у виключно своїх імперіяльних інтересах, і буде зірваний формально ,,федеративний" зв'язок України з СССР. Отже це не буде процес ,,перетворення УССР в УНР", а анулювання УССР і відновлення УНР. Аналогічним революційними і конституційними актами здобудуть свою державну суверенність й інші неросійські народи СССР, які мали свої незалежні держави після упадку царської імперії.

Українська національно-визвольна політика відкидає також тезу, що її висувають росіяни та інші чужинці, про переводжування в Україні плебісциту під наглядом ООН, бо український народ здійснив був своє право на самовизначення в 1917-20 роках, створивши тоді свою незалежну і соборну державу — Українську Народну Республіку — і прагне відновлення цієї держави без плебісцитів.

Українська Національна Революція і суверенна, соборна Українська Народна Республіка 1917-1920 років були всенаціональними революційними подіями і державно-правними актами, до яких постійно звертається український народ, як до джерел натхнення і державної леґітимности, в своїх змаганнях за відновлення державної суверенности України. Всі пізніші революційні й політичні події, що мали місце після упадку Української Народної Республіки, були важливими епізодами української визвольної боротьби, але вони не є порівнянними з історичними актами 22 січня 1918 (Акт Самостійности) і 22 січня 1919 року (Акт Соборности), що їх створив український народ через свої свобідно обрані законодатні органи: Центральну Раду і Трудовий Конґрес.

(Продовження буде)

БАГАТОНАДІЙНИЙ ,,ГУЦУЛЬСЬКИЙ ПРОЄКТ"

(Н.Н.) — Американський Федеральний Уряд, який зацікавлений збереженням етнічної спрадщини, дає нам, українцям, змогу задокументувати традиційну гуцульську музику, унікальну у своїй неповторності.

Для цієї цілі пощастило панні Анізії Г. Савицькій одержати фонди від федеральної агенції, за посередництвом Національного Центру міських етнічних справ.

Завданням ,,Гуцульського Проєкту" є:

1. Зберегти цю перлину українського народного мистецтва, якою являється гуцульська музика та яку привезли зі собою до Америки і зберегти як найбільший їхній скарб мешканці Гуцульщини. Це гуцульське музичне мистецтво є скарбом цілої української спільноти і його треба зберегти для будучих поколінь, особливо тепер, коли ворог на Гуцульщині нищить старі наші пам'ятки і культурну спадщину.

2. Крім цього, важливим є зацікавити молодь у вивченні гуцульської музики і продовжувати тут в Америці гуцульську музичну традицію. Щоби попри чудові гуцульські строї, гуцульські тканини і вишивки, гуцульські писанки і гуцульську кераміку, також не дати пропасти чудовій гуцульській музиці, яка досі серед нас мало спопуляризована і знає її лише декілька гуцулів, виступи яких ми мали змогу побачити і подивляти.

Також треба цю ділянку української традиції зберегти і спопуляризувати тепер, тим більше, коли ще маємо тут в Америці гуцульських народних музикантів, які живуть посеред нашої громади і справді гордяться їхньою спадщиною. Треба нашій молоді студіювати гуцульські інструменти, вивчати техніку гри на них і продовжувати тут в Америці гуцульські музичні традиції.

,,Якраз гуцульська музика, це вже дуже рідкісний феномен у світі, бо в Україні затрачується вона під впливом модернізації, як також плянованою русифікацією, а в Америці асиміляційними процесами. Тому цей дуже високої витонченої мистецької вартости аспект української культури, до речі зовсім не спопуляризований в Америці, мусить бути збережений тепер, бо може затратитися для наступного покоління" — каже Аніса Савицька.

Програма ,,Гуцульського Проєкту" включає звукозапис музичного репертуару і особистих розповідей носіїв цього музичного мистецтва. Дуже цікавою буде розповідь про техніку виробу їхніх музичних інструментів, які вони виробляли колись в дома і дальше продовжують виробляти тут в Америці.

З цих матеріялів буде виготовлений англомовний інформативний памфлет, прозірки і звукозаписний показ для загалу громадянства, яке мало поінформоване про цю вітку українського народного мистецтва Гуцульщини.

Ці матеріяли рівнож будуть важливі для майбутніх істориків, етнографів, музичних дослідників й ентузіястів гуцульської культурної спадщини.

Анізія Г. Савицька, яка опрацьовує ,,Гуцульський Проєкт", закінчила Колюмбійський Університет в ділянці орієнтальної історії. Одначе її зацікавлення українською культурною спадщиною спрямували її працю в ділянку дослідів українських народних традицій.

В 1976 р. вона одержала стипендію від Нюйоркської Стейтової Ради для Справ Мистецтва. Вона опрацювала декілька зорово-слухових показів з українською тематикою. Анізія Савицька є членом Національної Етнічної Ради для етнічного мистецтва з осідком у Вашінгтоні.

Її статті з життя українців в ЗСА і в Бразилії друкувалися в українській пресі, а тепер її популярна колюмна ,,Юк-Ай" друкується в англомовному виданні ,,Свободи", ,,Юкрейнієн Віклі".

Українські організації і приватні особи, які допомогли різними способами (література, інформація, поради) довести ,,Гуцульський Проєкт" до теперішньої його стадії:

Українська Музична Фундація (Р. Венке і Р. Савицький), Союз Українок Америки (І. Рожанковська), Гуцульське Т-во і Танцювальна група ,,Черемош" у Філядельфії (Д. і Е. Сороханюк і Д. Ткачук), склеп ,,Арка" в Ню Йорку (Яр. Пастушенко), ,,Наше Життя" (У. Любович) і Український Музей в Ню Йорку (М. Шуст). Також допомогли в цьому проєкті українці-гуцули і прихильники української народної музики.

Але, щоби продовжати ,,Гуцульський Проєкт" і допровадити його до успішного завершення, потрібно фінансової підтримки української громади. Субсидія від ,,Нашонел Ендовмент" буде виплачена на базі дорівнювального фонду. Це значить, що фонди, які пожертвує українське громадянство для ,,Гуцульського Проєкту", будуть виплачені Федеральним урядом в тій самій висоті (т.зв. ,,мечінґ фонд").

Прикладом, які інша слов'янська народна музична традиція збереглася в Америці може послужити група ,,Тамбуріца" з Дукейн Університету в Пенсильванії. Ця група народних музикантів, які грають на тамбуриці, струннім інструменті південно-слов'янських народів, спромоглася при підтримці громадянства їхніх національностей і іншими способами не тільки

(Закінчення на ст. 3-ій)

Маруся Ігнатишин-Логуш

З СЕРЦЕМ НА ДОЛОНІ

(Спогад)

(2)

Скільки всяких радісних і трагічних подій відбувалося на протязі цих трьох тижнів! Скільки молодих дівчат зустріли тут своє щастя, повертаючи додому з великим серцем з медяника ще, й зеркальцем посередині від коханого. Скільки матерів виплакали очі свої, бо хтось вночі вкрав дитину, бо прочани спали переважно на возах, або в садах навколо манастиря під голим небом й пізніше дехто по довгих роках пізнавав втрачену дитину поміж отими каліками-жебраками.

Інші повертали з великою полегшею на серці, бо після кількатижневого колінкування по кам'яних сходах до церкви, вірили, що їм прощено всі провини й гріхи.

Такі думки й спогади, наче настирливі мухи лізли в голову дівчині, що сиділа в куточку біля вікна далекобіжного поїзду-експресу, що мчав на залізничній маґістралі Букарешт-Чоп-Прага. Це була прекрасна золота осінь. Поїзд минав попри Мукачівський замок, біля якого щодня відбували муштру новобранці чехо-словацької армії. З невеличкою валізкою, наповненою конечним майном, що його своїми добрими руками старанно вложила дорога мама, дрібна на зріст, але з невгамованим темпераментом й серцем, сповненим хвилюванням й радістю дівчина, 40 років тому їхала на зустріч новому етапові молодого життя. Марусею звалась. Це була властиво я. Кинувши останній погляд на чарівний замок, вбраний в пишні осінні шати буйної рослинности, де пройшли мої юнацькі роки та часи студентської романтики, раптовий жаль жаль стиснув серце, що все це вже ніколи не вернеться, бо нічого не буває в житті двічі. В підніжжю замку зникала з очей наша хата під білою черепицею, навколо якої батько вивів прекрасний сад та посадив спеціяльно дуба в пам'ять моїх 15 [illegible] думала про його історію, яка в'язала нас з нашою великою батьківщиною Україною за Карпатами. Цим самим поїздом я їхала чотири місяці тому до Праги, щоб звідти продовжувати подорож далі на захід до малого гірського містечка Бероун, де я одержала платну працю (500 чеських корон), як одна з виховниць в чеському дівочому таборі. Тоді я безжурно їхала провести літо серед природи, хоч заробіток послужив мені на покриття перших видатків кандидатки на університетські студії, бо в зворотній дорозі я зупинилась на кілька днів в Празі, щоб підшукати помешкання, перший крок до нового майбутнього. Подорож до Праги тривала 16 годин. Поспішний поїзд на трасі Букарешт-Прага зупинявся в Мукачеві в четвертій годині по полудні, а в Прагу приїздив на другий день вранці в 8-ій. Завдяки стипендії, яку я одержала як абсольвентка Руської Торговельної Академії в Мукачеві, яку закінчила матурою з золотою медалею в 1937 році, тепер я линула здійснювати мрію мого батька й набивати голову новими знаннями, як студентка комерційної інженерії на Високій Технічній Школі в Празі. Звертаю увагу на назву середньої школи: ,,Руська Торговельна Академія", бо до 1938 року на Закарпатті не можна було офіційно вживати назви Україна, українець, український, за що коротко перед Другою світовою війною й проголошенням незалежности Карпатської України в березні 1939 року, розгорілася була завзята боротьба між українським й русофільським таборами.

Ніч довга, але сон не зморював очей, бо в голові, наче в калейдоскопі, виразно виринали образи з пройденого життя, що вихром промайнуло в невеличкому провінційному містечку Мукачеві, яке нараховувало біля 30 тисяч населення й було важливим торговельним осередком й рівночасно сильним бастіоном русофільства. Тут щойно на 15 році життя я збагнула, що я українка, бо до того часу виховувалась в карпаторуських школах, починаючи від народної й нижчої середньої т. зв. Горожанської школи, яку закінчила в містечку Свалява і які були у великій мірі в руках російських еміґрантів, що їх чеський уряд влаштував на різні праці на Закарпатті, а зокрема в шкільництві. Було багато й доморослих інтеліґентів, що називали себе карпаторосами й вживали своєрідну мову, мішанину старослов'янських, українських, російських й мадярських слів. Головними носіями цієї культури були пізніше відомі вислужники Польщі й Угорщини, члени автономного уряду Подкарпатської Руси (як вона тоді звалась) — Бродій та Фенцик. Через збіг обставин й мені припало вчитись в таких учителів, а в горожанській школі в Сваляві я мала учительку мови й літератури москвичку, мадам Шіллер, якій вдалось втовмачити в мою дитячу голову, що мова, яку вживають мої батьки, проста, селянська, а літературна мова — це мова Пушкіна, Лермонтова, Толстого. А тому, що я змалку мала велике замилування до книжок, я не збагнула обману й з великим ентузіязмом захоплювалась російською літературою, бо іншої не мала змоги пізнати. Це доводило до того, що вже з початкової школи, де вчителем був карпаторос, я намагалась вчити батька, що треба говорити не кінь, а конь, не стіл, а стол і т. д. Але мої зусилля переконати батька, що ми ,,русские", не мали великого успіху, хоч він називав себе русином, бо до цього був звик, як до терміну, вживаного в австро-угорській імперії, але його рід походив з серця Верховини, де в народі збереглась чиста, гарна українська мова. В моє рідне село Скотарське часто приїздив Іван Франко до місцевого пароха о. Штефана, батька проф. Августина Штефана, що став пізніше міністром шкільництва й народної освіти в уряді Карпатської України й головою Сойму, який 15 березня 1939 року проголосив незалежність Карпатської України. Проф. Штефан тепер живе в Америці й ціле своє життя присвятив праці для свого дорогого Закарпаття, написавши вичерпну епопею-історію з багатющим матеріялом про життя Срібної Землі, частина якої вже появилася в І-му томі під назвою ,,За правду і волю".

В житті трапляються дивні речі. Я довго не могла збагнути, як це сталось, що мене прийняли до Руської Торговельної Академії, нащо намовив мене до деякої міри батько, мабуть свідомо, бо це була українська учбова установа, бо вступний іспит з мови я написала в російській мові. Щойно по 30-их роках, вже, тут в Канаді, на з'їзді Карпатських Січовиків, я довідалася від проф. Штефана, який був директором РТА, що він жив в селі Скотарське й очевидно знав добре причину мого русофільства, так само як це сталось з моїм земляком, рівнож родом з Скотарського, поетом Федором Моґішем, якого виховував той же сам учитель Лізак й готував нас на ,,пространителей русской культури", як це дотепно окреслив в своєму творі ,,На калиновому мості" письменник Петро Панч, як він з Юрієм Яновським прибув після приходу совєтських військ на Закарпаття, щоб побачити ,,ту маленьку Україну".

Згадались мимоволі останні події в пекучій боротьбі між фенциківцями (так зв. карпаторуский напрямок) й волошинівцями, що домагались права привернути в школах навчання української мови, основної мови населення Закарпаття, яке було збаламучене до тієї міри, що це довело навіть до мовного плебісциту, що було ще більшим абсурдом, бо виграла та сторона, яка встигла привернути на свій бік дане село чи околицю. І так внаслідок цього плебісциту в одному селі вчили українську мову, в другому мову народного будителя Олександра Духновича, під якого підшились росіяни, називаючи його русским поетом (щойно тепер Духновича визнано українським поетом), а ще в іншому селі вивчали якийсь жарґон-сплетення всяких мов, яку називали карпаторускою. Олександер Духнович був в свій час народовцем, боровся проти мадяризації населення Пряшівщини й Закарпаття й для цього написав підручник мови, яка зближалась дещо до церковно-слов'янської в суміж з народною мовою. Написав він знаменитий вірш, який ми вивчали з першої кляси народної школи: ,,Я русин бил, єсмь и буду" я родился русином, честний мой род незабуду, останусь єго сином... і т. д. За його словами протягом 20 років існування Подкарпатской Руси співалось державний гимн: ,,Подкарпатскиє русини, оставте глубокий сон..."

(Продовження буде)

ДОРОГІ БАТЬКИ! ЯКЩО БАЖАЄТЕ ЗВ'ЯЗАТИ СВОЇХ ДІТЕЙ НА ВСЕ ЖИТТЯ З УКРАЇНСЬКОЮ ОРГАНІЗОВАНОЮ ГРОМАДОЮ, ТО ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ НОВОЮ ГРАМОТОЮ В КЛЯСІ "ТР-65", ЗА ЯКУ ЗАПЛАТИТЕ ЛИШЕ РАЗ $ 75.00 І ВАШІ ДІТИ БУДУТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО 23 РОКУ ЖИТТЯ

ЧУДОВИЙ ДАРУНОК

для дітей і дорослих від св. Миколая, під Ялинку, на уродини чи з будь-якої іншої нагоди —

платівка дитячого хору „Молода Думка"

п. н.

„СПІВАЙТЕ РАЗОМ З НАМИ"

(КОЛЯДИ І ІНШІ ПІСНІ)

- Ціна платівки із пересилкою — 6.50 дол.
- Для крамниць, шкіл українознавства і у випадку купівлі більше як 5 платівок — знижка.
- Замовлення враз із оплатою слати:

MOLODA DUMKA
140 Second Ave. New York, N.Y. 10003

•

У зв'язку з виїздом „Молодої Думки" з колядою до Білого Дому 23-го грудня ц. р., хор був би радий і вдячний одержати допомогу від громади на покриття коштів подорожі, які виноситимуть біля дві тисячі долярів. Пожертви можна відтягати від податків.

Філядельфійська Округа УНС...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

році придбає для Союзу 100 членів.

Головний організатор Степан Гавриш інформував про загальні організаційні здобутки цілого Союзу. За його словами, по листопад придбано 3,075 членів, забезпечених на загальну суму понад $8,000,000. Дальше він представив плян праці поодиноких Відділів на останні тижні грудня з метою придбати 173 члени для виконання загальної квоти на 100%, себто придбання в передконвенційному році 500 членів. Присутній на нарадах організатор ред. Богдан Катамай подав важливіші дані про підхід до проспектів, запевнив усіх про співпрацю, як також запевнив, що до кінця грудня придбає більше число нових членів.

Присутні секретарі в дружній і братерській атмосфері перевели дискусію і при тому самі подавали числа передбачених нових членів.

Проаналізувавши загальні підсумки нарад, голова Округи Петро Тарнавський запевнив головного організатора, що члени Окружної Управи, враз з активними секретарями й іншими урядовцями Відділів, придбають до 30 грудня 173 нових членів і тим самим виконають організаційну квоту Округи на 100 відсотків.

Український Літературно-Мистецький Клюб
136 2nd Avenue

Ню Йорк. — Літературно-Мистецький Клюб і Наукове Товариство ім. Шевченка влаштовують у п'ятницю, 9-го грудня ц. р., о год. 7-ій вечора, в приміщенні цього Клюбу вечір з доповіддю ред. Івана Кедрина-Рудницького на тему: „Українсько-польська проблема і конференція у Гамільтоні". Після доповіді — дискусія.

Перший Листопад в Йонкерсі

Склалося так, що історичну дату 1-го Листопада ц. р. відсвяткувала я в Йонкерсі. Правда, невелике місто на периферіях Метропольного Ню Йорку не може почванитися особливими високо мистецькими виступами, тому більше заслуговує на відмічення і признання тим людям, зокрема молоді, що не забувають історичних подій і їх дати рік-річно святкують.

Започаткував свято Апель: молодь СУМА, Пласту і Українських Ветеранів, що зі своїми прапорами внесли на залю святковий настрій. Історичну проклямацію відчитали: Оля Шкафаровська і Оксана Футала. По американськім гимні, який відспівали старші Юначки при осередку СУМА, святочну доповідь виголосив інж. Е. Івашків з Ню Йорку, голова Об'єднаних Організацій великого Ню Йорку. Доповідь була речева, добре опрацьована, нав'язуюча листопадовий Чин з нашими Українськими Січовими Стрільцями, Галицькою Армією, Українською Дивізією і героїчною УПА. Монтаж пісні і слова у виконанні старших Юначок при осередку СУМА виконав бездоганно чотири пісні: „На покинутих згарищах", „Гей степами", „Поклін вам лицарі" і „Листопадова ніч". Дир. О. Кібало, форт. О. Футала.

Атракцією вечора був ансамбль Бандуристів під мист. кер. В. Юркевича, що в складі: А. Гнатишин, М. Заяць, П. Кузів, Б. Ковар, О. Напора, М. Стоцько і В. Шкред, відспівали: „Зелений гай пахуче поле...", „Я сьогодні від вас від'їжджаю", „Гей степами", „Набирали добровольців" (ще не співана пісня з Волині), і на домагання публіки ще пісню „Віє буря". Соліст П. Кузів. Ансамбль звучав дуже добре, пісні влучно дібрані. Показалося що всі бандуристи можуть бути солістами, що є дуже позитивним явищем для хору. Співаки гарні, молоді переважно студенти коледжу. Дякуючи відомому з рідної землі бандуристові Вол. Юркевичеві, бандура входить в репертуар на наших сценах, особливо було мені дуже приємно стрінутися з Влодком Юркевичем по довших літах. Бо ще у Львові була відома трійка наших перших бандуристів: З. Штокалко, Ю. Сінгалевич і В. Юркевич, з якими ми мали не одну нагоду виступати на концертах чи радіовисильні. Зокрема В. Юркевич мав прегарний тенор.

Під протекторатом УККА Листопадова Академія і 35-річчя УПА, Відділ Йонкерс скромно, але урочисто відмітив історичні дні, завдяки праці енергійного голови Відділу УККА відомого на терені Йонкерсу громадського діяча Михайла Шашкевича.

Ольга Соневицька

БАГАТОНАДІЙНИЙ...

(Закінчення на ст. 2-ій)

Гуцульський музикант п. Дмитро Сороханюк (з Н. Дж) інформує А. Савицьку про музикантів у його рідному селі, Жаб'ї.

вдержати своє існування, але від скромних початків у 1930-их роках їхній бюджет стало зростає так, що вони можуть давати стипендії кільком поколінням молодих студентів, які студіюють і грають на цих інструментах і мають певність, що їхні народні музичні традиції не завмруть.

Очевидно, що краса і особливість гуцульських музичних традицій заслуговує на подібну підтримку української громади, щоби наші традиції були збережені і передані прийдешнім покоління.

Просимо українські установи і поодиноких громадян відгукнутися щедро та піддержати фінансово, по своїй змозі, український культурний „Гуцульський Проєкт". На цю ціль відкрито окреме конто в українській кредитовій кооп. „Самопоміч", 108 Друга евеню, Ню Йорк 10003, де можна посилати більші і менші пожертви. Проситься чеки виставляти на "Self-Reliance, Acc't. 7907, Hutsul Project."

При висилці пожертв проситься жертводавців подати ім'я і їхню адресу.

За дальшими інформаціями про „Гуцульський Проєкт" зацікавлені можуть писати на адресу: Anisa H. Sawyckyj 423 W. - 120 St. New York, N.Y. 10027 або телефонувати на число (212) 982-8119.

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1977 року кінчається з 31-им грудня. Тому аплікації нових членів приймаємо Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1977 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1977 р.

Головна Канцелярія УНС

ЛІКУВАННЯ ГІПНОЗОЮ!

Повідомляється Українську Громаду, що з днем 1-го грудня 1977 року буде можна у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ КОРИСТАТИ

з психологічного лікування гіпнозою,
послуговуючись українською мовою.

Гіпноза являється дуже корисною і допоміжною для усіх тих, які бажають убути на вазі, перестати курити і позбутися алькоголізму.

Гіпноза допомагає також у нервовім відпруженні, у скріпленні самопевности, в умовій концентрації, в науці і спорті, та у позитивному способі думання.

Лікування гіпнозою зменшує, або зовсім усуває безсонність, надмірне хвилювання, страх і фізичні недомагання.

Заінтересованих проситься звертати на адресу:

Academy Plaza, Medical Center
Pennsylvania Hypnosis Center
10101 Academy Rd., Philadelphia, Pa. 19114

Телефонувати в українській або англійській мовах

на ч. тел.: (215) 824-3995

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК

На медичні Теми

Лікарський довідник.

Книжка у твердій темно-зеленій обгортці із золотими буквами роботи мистця МИХ. МИХАЛЕВИЧА. 336 сторінок.
Ціна 7.00 дол.

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

В пам'ять моєї Дорогої Тіточної Сестри

бл. п. Нілі Пелехович-Гайворонської

складаю 25.00 долярів
на цілі Наукового Т-ва ім. Шевченка.

Зеня КОМАРЯНСЬКА

НАЙКРАЩИЙ, КУЛЬТУРНИЙ І ДЕШЕВИЙ ДАРУНОК НА РІЗДВО ПІД ЯЛИНКУ, ПРЕГАРНО ВИДАНИЙ, ПОВНИЙ ЗБІРНИК ПІСЕНЬ

Романа Купчинського

„МИ ЙДЕМО В БІЙ"

$16.00 плюс 50 центів на пересилку

"Chervona Kalyna"
P.O. Box 507, Church St. Sta., New York, N.Y. 10008

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК

на

Вечерницях Червоної Калини

Дня 28-го січня 1978 року

•

Зголошення дебютанток приймає до **31 грудня 1977 р.**

ВП. П-ні ІВАННА ГАНКЕВИЧ
95 Beverly Rd., Yonkers, N.Y. 10710. Tel. (914) GR 6-9227

УПРАВА ФУНДАЦІЇ
УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

повідомляє Шановне Громадянство, що пожертви та членські внески до Фундації, можна посилати прямо на адресу Фундації:

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
240 Hope Avenue, Passaic, N.J. 07055

або складати у слідуючих фінансових установах:

1. Self Reliance (N.Y.) Federal Credit Union
108 Second Ave., New York, N.Y. 10003. Account No. 7616

2. Ukrainian Orthodox Federal Credit Union
P.O. Box 160 Cooper Sta., New York, N.Y. 10003.
Account No. 442.

При тому зазначуємо, що всі пожертви на цілі Фундації можна відтягати від податку.

В першу річницю смерти
нашої Дорогої Мами і Бабуні

бл. п.

АНТОНІНИ ШОЛДРИ

складаємо в Її пам'ять

100.00 долярів

на цілі Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку.

ДІОНІЗІЙ ШОЛДРА
з донькою ЛЮБОЮ

ГАНТЕР й ОКОЛИЦІ!

Увага! ЛЕЩЕТАРІ! Увага!

Подаємо до відома, що

„КАРПАТІЯ" в ГАНТЕРІ, Н. Й.

ПРИЙМАЄ ЗАМОВЛЕННЯ
НА ЦЕЙ ЗИМОВИЙ СЕЗОН.

До диспозиції: кімнати (групово або індивідуально). Можна винаймати сезоново або на обмежений час.

Просимо звертатися до:

п. КЛИМЕНТИНИ ШЕВЧУК
(212) CA 8-7858 або (518) 989-6622
P.O. Box 126, Rt 23A, Lexington, N.Y. 12452

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Станиця Братства кол. Вояків
1-ої Української Дивізії УНА
в Ню Гейвен, Конн.

повідомляє всіх Побратимів по Зброї,
що 21-го жовтня 1977 р. відійшов у Вічність,
на 56-му році життя,
старшина 1-ої Української Дивізії УНА, учасник Похідної Групи на Україну в Другій світовій війні, голова Відділу УККА, громадський діяч

бл. п.

Інж. МИРОСЛАВ СТАХІВ

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися в понеділок, 24-го жовтня 1977 р. в церкві св. Покрови в Бріджпорті, Конн.

В пам'ять Покійного, в часі похорону і тризни зібрано суму 381.00 дол., яку розділено по половині, на Фонд Охорони Воєнних Могил „Братства Броди-Лев" і видавництво „Вісті Комбатанта"

ПОЖЕРТВИ ЗЛОЖИЛИ:

по 25.00 дол. — п-ні Д. Стахів, п-во О. і М. Мацькович;
по 15.00 дол. — п. К. Креховецький;
по 10.00 дол. — д-р М. Борисюк, п. З. Мандич, п. Б. Антонишин, п. Л. Марків, п. В. Ковач, проф. І. Телюк, п. П. Бойчук, п. Е. Ґулич, п. О. Головацький, п. І. Ґулич, п-ні М. Кривокульська, інж. О. Пришляк, п. І. Буковин п. І. Краса, п. В. Семек, п. П. Пелещук, п. Б. Сенів, д-р М. і М. Снігурович, п-во П. і І. Сомарелі;
по 5.00 дол. — п. Б. Романів, мгр С. Волянський, п. М. Максимюк, п. Р. Стень, п-во В. і Л. Фіцалович, п-ні А. Гладка, П. О. Гладкий, п. В. Стасишин, п. К. Котило, п. В. Цап, п-во С. і О. Патрицькі, п. В. Лучкань, п. Б. Пасічний, інж. Р. Гижий, п. М. Перетяка, д-р Я. Писарів, п. М. Боярський, п. В. Болонний;
по 4.00 дол. — п. В. Бабій;
по 3.00 дол. — п. С. Тарасюк, п. Т. Сливінський, п. Я. Гура;
по 2.00 дол. — п. І. Свириденко, п. В. Климук, п. М. Терентюк, п. О. Яшинин, п. В. Сусла, п-ні М. Чубата;
по 1.00 дол. — п. В. Максимюк, п. І. Погорецький, п. І. Якимець, п. М. Якимець, п. О. Пендаківський, п. К. Копорник, п. М. Галькевич, п. М. Солтис, п. М. Заяць, п. М. О., п. В. Кузів.

•

Опечаленій дружині Дарії, синам Юрієві і Миронові,
Управа Станиці Братства 1-ої Дивізії УНА
складає найглибші співчуття.

•

Хай вічна буде пам'ять по Побратимові
бл. п. МИРОСЛАВОВІ СТАХОВІ.

71-ий Відділ Союзу Українок Америки в Джерзі Ситі, Н. Дж.

запрошує Громадянство на

КОНЦЕРТ КОЛЯДОК

який відбудеться

в неділю, 11-го грудня 1977 року, о год. 4-ій по полудні
в Українському Народному Домі, 92 Фліт Стріт, Джерзі Ситі.

Вступ: $2.50 — дорослі і $1.00 — молодь.

Всю програму Концерту виконує **Хор Відділу під диригентурою інж. Дмитра Олійника.**

Український Народний Дім, 140 Prospect Ave., Irvington, N.J.

запрошує ВП. Громадянство на

УКРАЇНСЬКУ ТРАДИЦІЙНУ

НОВОРІЧНУ ЗУСТРІЧ

31-го грудня 1977 р. Початок о год. 8 веч. до год. 3-ої ранку

При звуках оркестри **„ОГО"**, *під. кер.* **О. Головацького**

Гарячий та холодний буфет, із одною пляшкою на стіл, включно із шампаном при зустрічі Нового Року. Кава та солодке — за вступом $15.00 від особи.

Столики проситься резервувати в Канцелярії УНДому або телефонічно, на 375-0156.

НОВОРІЧНИЙ БЕНКЕТ-БАЛЬ

Українського Хору ДУМКА, Ню Йорк

Субота, 14-го січня 1978 року

Початок:

Коктейль — 6:00 веч.
Бенкет — 7:00 веч.
Баль — 9:00 веч.

ДУМКА

Grand Ballroom
Roosevelt Hotel
Madison Avenue at 45th Street
New York, N.Y.

Оркестра **„НОВА"**

Квитки до набуття в крамницях „Арка" і „Еко" та у членства Хору Думка. Речenець придбання квитків на бенкет — 10 СІЧНЯ 1978 р.

Субота, 31 грудня 1977 р., год. 9-та веч.
УНДім в Ню Йорку, 140-142 Друга Авеню
Грає професійна оркестра.

ТРАДИЦІЙНА ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

Аранжер Зустрічі — **маестро М. Черешньовський**

В програмі новорічне слово **ІКЕРА**
Смачний буфет. Новорічні несподіванки.
Столики замовляти — GR 3-5289

ЗНУЩАННЯ НАД...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

про те, що його листа до Ніни Іванівни Буковської з січня 1977 року загубили на аеропорті Домодєдово. 14 травня — з цього дня адміністрація притягала в'язнів до неоплачуваних будівельних робіт:ставлення дерев'яних парканів, бетонування дороги, тинкувальні роботи і т. п. Усе це роблено під маркою „упорядкування території'', хоч закон застерігає, що будівельні і дорожні роботи не належать до порядкування. Згодом прокурор в Пермі, Орєхов, підтвердив „законність'' дій адміністрації у цій справі. 16 травня Федоров вимагав, щоб Світличний вийшов будувати паркан; Світличний відмовився. 16 травня до зони прибули прокурор із загону для нагляду за місцями позбавлення волі обласної прокуратури. Орєхов, і прокурор Мурадян з Чусового. 17 травня Світличного призначили на працю при верстаті (якої він, звичайно, не міг виконувати через дефекти рук). 17 травня Лісовому доручили зібрати речі перед етапуванням з табору. Його привели на вахту і там старанно обшукали (зміна офіцера Рака; керував дією кагебіст Ченкасов). Лісовому забрали записки (в тому числі й розпочатий ним „філософський словник'' українською мовою).

23 травня майор КГБ Черняк мав довгу розмову з Марченком і Світличним; Світличному Черняк недвозначно запропонував „співпрацю''. 24 травня Світличному пощастило добитися від лікаря Петрова визнання його непрацездатности,(але його і далі виводять на непосильну для нього роботу і вимагають виконання норм). Того ж самого дня, капітан Рак і начальник цеху Свін'їн склали на нього акта за „несумлінне ставлення до роботи''. В ніч з 24 на 25 травня у Світличного густо йшла носом кров.

25 травня Басараб і Гриньків потайки копали грядки під цибулю; їх піймав на цьому Федоров. Він доручив припинити копання і сказав: „Треба буде залити це місце соляркою (солярова олія — нафтопродукт: паливо для дизелів), тоді ніщо вже тут не виросте!'' 25, 26 і 27 травня в зоні офіцери і наглядачі під проводом Черняка та Ченкасова з КГБ перевели тотальний обшук. Вилучили записки, теплі речі, пластикові торбинки. У Коваленка сконфіскували чистий папір (стандартні аркуші), Басарабові — бульйонні кубики (це заборонений харчовий продукт!). 30 травня Нелипович покарав Гринькова за відвідини чужого загону. В травні лікаря Тітова перевели на працю в Пермі (до дитячої колонії), і в нашому таборі лишився лікарем Петров.

16 травня до зони прибула „делеґація громадськости'' Київської области — старший лейтенант КГБ Кірічок, професор С. А. Крижанівський з Інституту літератури АН УРСР, співробітник Міністерства юстиції УРСР Гуріянко, робітник заводі хемічних добрив у Києві Васільєв. З ними були Помаз, Черняк і Утиро з КГБ. Делеґація викликала на розмови українських політв'язнів. Тон розмови, переважно грубий, задавав Кірічок. Наводимо запис розмови з Калинцем.

Калинець: — „З ким я буду розмовляти, з делегацією українського КГБ, чи делеґацією громадськости?'' — Кірічок: „Авжеж з делеґацією громадськости''. — Калинець: „Я прошу представників громадськости відповісти мені, що вона, громадськість України, зробила, робить, або буде робити, зокрема на зустрічі в Беоґраді, для звільнення політв'язнів?'' — Кірічок (переходячи на крик): „У нас нема політв'язнів, ви — особливо небезпечні державні злочинці!'' — Калинець: „Мені запропонували розмовляти з представниками громадськости, а не з КГБ''. — Крижанівський: — „В кожній країні свої закони; їх не можна порушувати. Ви вчинили злочин...'' — Калинець: „Чи відомий вам зміст мого присуду? Знайомі Ви з моєю справою?'' — Крижанівський (мляво): „В загальних рисах...'' — Калинець: „Щоб ви знали, я засуджений за творчість, нічого іншого нема''. Крижанівський: „Напевно у вас були антирадянські вірші''. — Калинець: „Я не бажаю продовжувати розмову з такою ,громадськістю'!'' — Всі, кагебісти й інші: „Ідіть, ідіть!'' Калинець вийшов.

30 травня Калинець подав заяву до начальника медично-санітарної частини з проханням перевести його на т. зв. дієтичне харчування зогляду на хворобу шлунка. 1 червня лікар Петров дав Калинцеві усну відповідь, що „бухгальтерія'' вілмовила призначати йому дієту.

2 червня — прицільний обшук у Сапеляка, переведений Журавковим, Раком і декількома наглядачами; вилучено копію його заяви до Брежнєва. 2 червня до зони прибув слідчий КГБ; допитав в'язня Мухаметшина та Ісмагілова. Зі слів слідчого виходило, що знову арештували Корехова, який раніше відбув строк у нашому таборі. 2 червня — Монастирського і Сергієнка викликали на т. зв. виховну комісію; їм погрожували репресіями за „порушення режиму поведінки''. Увечорі 2 червня — Світличний мав приступ стенокардії; медичної допомоги не отримав. 3 червня — склали акти на Казачкова, Світличного, Лісового, Попадиченка. 5 червня — капітан Рак забрав молитовник від в'язня Плумпи. 6 червня — загальний обшук у житловій зоні під проводом співробітника КГБ Ченкасова. 9 червня — гнила риба на вечерю. 10 червня — за відмову привітати Федорова вставанням, він покарав Ґлузмана і Світличного. 11 червня — запобіжна голодівка Ґлузмана з вимогою прислати його речі з табору 35 (заява до прокуратури области). 13 червня — з усіма речами з табору забрали Лісового. 15 червня — у зв'язку з початком нарад в Београді 16 в'язнів післали заяву до Президії Верховної Ради СРСР і провели голодівку. 16 червня — за відмову працювати, Попадиченка посадили до ШИЗО. 20 червня — начальник цеху Свін'їн погрозив Світличному карою за невиконання норми. Тоді ж таки Свін'їн доручив групі в'язнів почати працю на дворі, просто неба, при температурі 8 градусів, та відмовив видати їм теплу одежу, мовляв, „узимку в бараках теж 8 градусів, і нічого — живете''.

Вночі з 25 на 26 червня Федюка повезли на заслання.

28 червня Марченкові дали знати, що надісланого йому пакунка повернули назад, бо в ньому були „заборонені харчові продукти''.

29 червня — Федоров покарав Світличного за невиконання норми; з цього моменту Світличний оголосив голодівку протесту проти морального терору і сваволі та вислав відповідну заяву до Брежнєва. 29 червня — наглядач Ротенко забрав у Сапеляка, у виробничій зоні, сторінки з часопису, призначені на туалетний папір. Декілька годин пізніше майор Федоров заявив Сапелякові, що Ротенко вчинив правильно, оскільки в'язням заборонено приносити до виробничої зони будь-який папір, харчові продукти, чай і т. п. Про цей інцидент склали акт, в якому офіцер Долматов написав: „Сапеляк заявив, що його привезла сюди (себто до табору) радянська влада''. (Долматов кваліфікував цю заяву Сапеляка, як антирадянську, що заслуговує на покарання!).

В червні да табору прибули, після суду, Боровий, Пархоменко, Тарахович і Богун — усі за співпрацю з німцями під час війни.

30 червня Попадиченка посадили в наручниках до ШИЗО за те, що він, мовляв, не хотів працювати.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Д-Р О. СОКОЛЬСЬКИЙ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

заплянованo дводенні конференцію, щоб розглянути можливості, в який спосіб ця „третя сила'' могла б вплинути і зцементувати в одно нашу країну. До участи в цій конференції запрошено не лише обох співпредсідників Комісії, але і численних інших визначних особистостей канадського суспільства, як також запрошено прем'єра Канади П'єра Е. Труда, взяти участь у бенкеті на закінчення згаданої конференції. Резолюції цієї конференції будуть представлені у свій час Комісії Єдности Канади.

Ціллю переслухань Комісії Єдности є розглянути в першій мірі справу відокремлення Квебеку і як тому запобігти, а рівночасно Комісія має повновласть вислухати і розглянути проблеми і турботи всіх прошарків і округів Канади і саме тому відбуває своє переслухання в центральних осередках усіх провінцій Канади.

Розглянувши всі існуючі можливості, Комісія має представити урядові Канади можливості „третього вибору'' для канадців, узгляднюючи сучасний стан і пропоноване відділення Квебеку. Аналізуючи сучасні соціяльні, економічні і політичні елементи, Комісія шукає за новими ідеями і методами, які не лише задовільнили б якнайбільше канадців, але які теж сприяли б створенню „ще ліпшої Канади''.

Вже в перший день переслухання в Торонті молоді комуністи троцькісти, маоісти і соціялісти зорганізували перед готелем, де відбувались переслухання, демонстрацію. Біля сотки демонстрантів з червоними прапорами і транспарантами говорили про право Квебеку відлучитися від Ка нади. Вони не тільки демонстрували перед готелем, але у вечірні години, під час переслухань домінували промовці „лівих'', щойно недавно демонструючи перед готелем. Вони відкрито ідентифікували свої комуністичні переконання, виступали відкрито проти членів Комісії, проти „капіталістичного визиску'' робітників у Канаді та за „право і потребу'' для Квебеку відокремитися від Канади. Хоча предсідник переслухань нікому не відбирав слова, то присутня публіка на цих переслуханнях, а було їх біля три сотні, вигуками заперечувала твердження висловлення думок комуністичних промовців.

Д-р Сокольський, виступаючи перед Комісією, підкреслив, що „ми етно-культурні меншини відчуваємо особливі симпатії до франко-канадців. У нас є особливе захоплення і особливе романтичне відчуття до Квебеку. Зі захопленням і признанням згадуємо їхніх предків, які каноїками покрили і з'єднали обшир нашої країни. Ми вповні визнаємо, що потрібно зробити заходи, щоб зберегти їхню культуру, їхні інституції, та їхню мову в Канаді, які під сучасну пору є загрожені''.

„Це ми — говорив д-р Сокольський франко-канадцям визнаємо, але ми рівночасно журимося браком конституційних забезпечень культури і мов етно-культурних меншин Канади. Ми журимося, що наші культури не є забезпечені законом так, як є забезпечені права офіційних мов. Ми признаємо особливі права для франко-канадців, але рівночасно вимагаємо, щоб особливі таланти, які теж посідають члени етно-культурних меншин Канади, не марнувалися. Нас турбує, що ці таланти під сучасну пору не є належно використовувані, не є уживані як слід, особливо у вершинних кругах нашої влади, та у центрах вершинних рішень. Наявним прикладом цього є брак відповідної репрезентації етнокультурних меншин в Комісії Єдности Канади. Ми теж співтворці Канади. Це наші предки і земляки допомагали будувати нашу націю і це вони плугом покрили і з'єднали західні її обшири. Вони потом і кров'ю зросили цілинні прерії її. Як і у минулому, під час обох світових воєн та у тяжких періодах нашої країни, ми готові тепер нести тягар і ми готові дати свій справедливий вклад, щоб зберегти цю нашу чудову країну в єдності...

„Час своє покаже, але ми етно-культурні меншини, турбуємося тим, щоб канадська більшість не повторила тих самих помилок, які зробила англосаксонська більшість супроти франко-канадської меншости у минулому...

„Ми готові доложити всіх зусиль, щоб зцементувати щілину, яка постала в наслідок конфлікту франко-квебекського і в очікуванні, що права етно-культурних меншин будуть теж у цім процесі забезпечені конституційними гарантіями. Внесім нові ідеали рівноправства, волі, свободи для всіх і візію величі нової, а наново скріплена і споєна Канада займе одне з передових місць серед держав світу, на яке вона собі так заслужила'', — закінчив своє слово д-р Сокольський.

Переслухування будуть відбуватися тепер в західніх центрах Канади і є надзвичайно важливим, щоб етно-культурні меншини висловилися перед нею, щоб через свою байдужість не зреклися належних їм прав, за які їхні батьки і земляки заплатили потом і кров'ю, будуючи цю чудову країну.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

УВАГА ГОСПОДИНІ!!!

НА ВИПРОДАЖ!!! Овальні і округлі ринки з накривкою (casserole). В них можна пригрівати в печі. З українським взором, по дуже зниженій ЦІНІ!

DELTO EUROPA CORP.
Roman Iwanyckyj
136 і 146 First Avenue, New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 228-2266

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ

на СВ. МИКОЛАЯ і під ЯЛИНКУ

є

Студійна (Коледжова) Грамота УНСоюзу

ЯКА ЗАПЕВНИТЬ ВАШИМ ДІТЯМ І ВНУКАМ

ВИСОКІ СТУДІЇ, ЯКІ ВІДКРИЮТЬ ЇМ ДВЕРІ ДО ЩАСЛИВОГО И УСПІШНОГО ЖИТТЯ.

По інформації в справі коледжового забезпечення просимо звертатися до місцевих секретарів УНСоюзу, або до Головної Канцелярії на адресу:

Ukrainian National Association, Inc.
P.O. Box 76 — 30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ'' повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту ...	$ 4.00
1 цаль через 2 шпальти ...	6.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ'' та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ
за новим стилем до 16-го ГРУДНЯ 1977 р.
за старим стилем до 28-го ГРУДНЯ 1977 р.

При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скоріше надішлють свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"Svoboda"
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

Цінний дарунок під ялинку!

Енциклопедія — НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

- **Подбайте, щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова**

Енциклопедія України

В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

UKRAINE: A CONCISE ENCYCLOPAEDIA

Том 1-ий $45.00 ← ЦІНА → Том 2-ий $60.00

Хто замовить ОБА ТОМИ платить $94.50

Тут відтяти і разом з чеком або поштовим переказом (M.O.) вислати на адресу:

To: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc. 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

Прошу вислати:

☐ Том 1. — $45.00
☐ Том 2. — $60.00
☐ Оба томи — $94.50

В долученню пересилаю (чек, M.O.) дол. ________
і прошу вислати на адресу:

Name: ________
No. Street ________
City State Zip Code

Складати гроші чи позичати

НАЙКОРИСНІШЕ

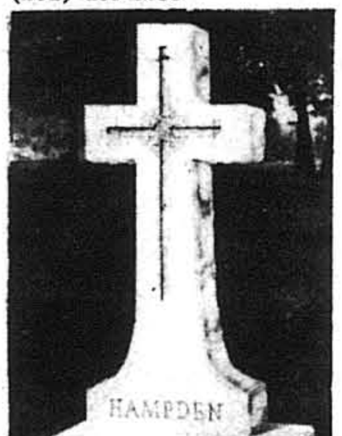
у Федеральній Кредитовій Кооперативі

„САМОПОМІЧ" у НЮ ЙОРКУ

- **6% річної дивіденди від членських ощадностей** - виплачуємо чвертьрічно.
- **Безплатне життєве забезпечення ощадностей до висоти $1,000.00 і позичок до висоти $10,000.00**
- **Ощадності членів забезпечені Федеральною** агенцією до висоти $40,000.00 на одного члена.
- **Щадничі цертифікати** одно, дво і три річні на вищі відсотки.
- **Позички** особисті та морґеджі — на низькі відсотки до сплати в догідних місячних ратах.

Self Reliance (N.Y.) Federal Credit Union
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
Tel. (212) 473-7310

Тел.: (201) 246-0549 (Office & residence)
або (201) 469-6288

SOUTH BOUND BROOK MONUMENT CO.

Власник Ю. Бейсовіє

- Авторизовані репрезентанти, виконавці гранітних робіт пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні.
- Приймаємо замовлення й ставимо гранітні й мармурові пам'ятники, мавзолеї, статуї, рівнож у бронзі, огорожі й лави на всіх цвинтарях.

Office and Residence:
Box 445 A, Cedar Grove Rd., Somerset, N.J. 08873
(напроти „Українського Села", у віддалі 3-ох хвилин від Церкви-Пам'ятника).
Mailing Address:
127 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880
P.O. Box 316, So. Bound Brook, N.J. 08880

KARKA Company DEPARTMENT STORE
43 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York 10003

Для висилки Рідним до Краю: нитки ДМЦ, хустини — це найбільш поплатне.

HELP WANTED

MACHINIST
Experienced. All around. Will consider qualified assembler, milling — lathe or turred lathe hand. Excellent opportunity with groving company in Port Washington, L. I. **(516) 883-3999**

ARC WELDER —
Truck body — **569-4602**
REPAIRMAN for truck body shop — body & fender — **569-4600**

HOUSEKEEPER or COUPLE
LIVE IN. Working couple with no children. Need responsible person or persons to live in and to care for beautiful home in Ridgewood, N.J. Private living quarters.
Call (201) 825-2370

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 10-го ГРУДНЯ 1977 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Сходини Б-ва св. Володимира 130 Відд., о год. 5:30 по пол., в приміщенні п. Гнатишина при 100 Друга Авеню (третій поверх). Просимо чл. прибути. — Ю. Юрків, секр.

НЕДІЛЯ, 11-го ГРУДНЯ 1977 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76-ий Відд., о год. 1-ій по пол., в укр. кат. школі при Сенфорд і Айві вул. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — В. Боярський, предс., Т. Клебан, кас., Ю. Демчук, фін. секр,

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
•
191 Avenue "A" NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3630
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue CLIFTON, N.J.
Phone (201) 772-1880
R. H. Burnadz — J. J. McNerney
Funeral Directors
Chapels available through out the Metropolitan Area.

REAL ESTATE

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ
ВУДИНОК, ВИЗНЕС, ЗЕМЛЮ
звертайтеся до
УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ GEMINI REAL ESTATE CO.
98 — Second Avenue
New York, N.Y. Tel.: 477-6400,

ТАРЗАН, Ч. 7866. До ріки

Що робить наша „улюблена" королева, коли ми стараємося завалити її імперію?...

Вона лежить цілком п'яна, до чого спричинився я!

А ти певний, що сам не вихилив трохи горілки, Тарзане?

Ну!... Ти вільний!

Засліплено вірю в твої спроможності, Тарзане... але чи міг би ти подати мені хоч якісь інформації?!

Подам, Доне, в дорозі до ріки... Швидко!!!